

Vuosikertomus

2019

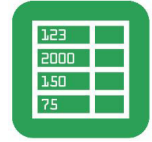
Pellervon taloustutkimus

Sisällysluettelo

3-5	Toimitusjohtajan katsaus
6-7	Kansantalouden tutkimusryhmä
8	Maa- ja elintarviketalouden tutkimusryhmä
9-10	Metsä- ja ympäristötalouden tutkimusryhmä
11-12	Toimiala- ja liikeläouden tutkimusryhmä
13-14	Vuosi 2019 kuvina
15-18	Tutkimukset, julkaisut ja ennustetyö
19	PTT mediassa
20-21	Henkilöstö ja hallinto
22-23	Talous

Vakiinnuttamista ja kehittämistä

PTT2020-strategian toteuttamisessa pääpaino siirtyi uusien järjestelmien ja toimintamallien vakiinnuttamiseen. Paitsi taloushallinnossa, jota uudistettiin merkittävästi vuoden 2019 aikana niin järjestelmien ja toimintamallien kuin myös rakenteiden osalta. Merkittävin muutos vuoden loppupuolella tehty päätös kustannuspaikkarakenteen purkamiseksi.

Kehittämistoimintaan käytettiin edelleen merkittävästi voimavaroja. Kehityshankkeiden toteuttamista, henkilökunnan osallistamista ja toiminnan itseohjautuvuutta edistämään luotujen toimikuntien toimintaa kehitettiin edelleen ja niiden vetovastuita määritettiin uudelleen. Edellisvuonna alkanut Tutkimusyhteisön kulttuurikäännös -kehittämishanke jatkui kesään ja sitoi edelleen runsaasti henkilöstön voimavaroja. Hanke tarjosi työyhteisölle uusia työkaluja toimintansa parantamiseksi ja jatkuvan uudistumisen ylläpitämiseksi.

PTT:n neljä tutkimusryhmää jatkoivat hyvää työtään kaikilla PTT:n strategian mukaisilla painopistealueilla: globalisaatio ja alueiden kehitys, asuminen, hyvinvointi, metsä ja ruoka. Tutkimukseen ja asiantuntijatyöhön käytettiin keskimäärin edellisvuotta enemmän aikaa. Tutkimushenkilökunta oli aktiivinen eri sidosryhmien suuntaan kaikkien yhdistyksen toimintamuotojen puitteissa.

Jiro Jussila
toimitusjohtaja

Vaikuttavuuden saralla vuosi oli käytössä olevien mittarien mukaan hyvä. Vertailukelpoinen mediaosumien määrä säilyi samalla tasolla kuin edellisvuonna, joka oli merkittävä kasvuvuosi medianäkyvyydessä. PTT tuotti myös tieteellisiä julkaisuja aiempaa enemmän, yli 10 kpl.

Henkilöstö otti merkittäviä askelia tutkimusmenetelmien kehittämisen saralla. Erityisesti yleisen tasapainon laskentamalliin liittyvän osaamisen kehittäminen loi merkittävää uutta vaikuttavuus- ja rahoituksenhankintapotentiaalia, joka alkoi jo realisoitua vuoden 2019 aikana. PTT:n tutkimusjohto saavutti pätevyyksissä merkittäviä virstanpylväitä,

Toimitusjohtajan katsaus

kun kansantalouden tutkimusryhmän tutkimusjohtaja KTT Olli-Pekka Ruuskanen sai dosentuurin Vaasan yliopistosta ja liiketalouden tutkimusryhmän tutkimusjohtaja Seppo Leminen sai osa-aikaisen professuurin norjalaisyliopistosta. Työhyvinvointi oli toimialan keskiarvon tasolla ja esimerkiksi esihenkilötoiminta selvästi toimialan keskiarvon yläpuolella.

Toiminnan tuotoissa selvää kasvua

Yhdistyksen talous oli toimintavuonna lähes 166 000 euroa alijäämäinen. Alijäämä siis pieneni edellisvuoteen verrattuna yli 284 000 euroa. Varsinaisen toiminnan kulut olivat yli 3,0 miljoonaa euroa. Kasvua edellisvuoteen tuli noin 117 000 euroa.

Henkilöstökulut kasvoivat tätä enemmän, mutta muiden kulujen lasku hillitsi kulujen kasvua. Varsinaisen toiminnan tuotot nousivat yli 1,57 miljoonaan euroon, eli kasvua tuli edellisvuoteen verrattuna lähes 228 000 euroa. PTT:n osuus, eli tutkimustuottojen ja alihankinnan erotus, kasvoi sekin yli 200 000 euroa edellisvuoteen verrattuna. Varainhankinta pysyi edellisvuoden luvuissa, eli vajaassa 889 000 eurossa. Yleisavustusten määrä oli 260 000 euroa, eli nousua edellisvuodesta tuli yli 18 000 euroa. Sijoitustoiminnan tuotot olivat yli 131 000 euroa, eli nousivat siis liki 154 000 euroa edellisvuodesta. Taustalla oli

sijoitussalkkujen arvonalennusten palautukset, joiden suuruus oli noin 121 000€.

Tilikauden jälkeen on tapahtunut asioita, jotka vaikuttavat PTT:n toimintaan ja aiheuttavat riskejä vuoden 2020 aikana. Ensinnäkin PTT menetti 1.1.2020 alkaen yhden tärkeistä jäsenistään, kun Valio Oy erosi yhdistyksen jäsenistöstä. Lisäksi valtion yleisavustus laski edellisvuoteen nähden. Näiden myötä yhdistyksen perusrahoitus laski noin 115 000 euroa vuoteen 2019 verrattuna. PTT:n jo vuosien ajan vahvasti kehittynyt kyky hankkia kilpailtua rahoitusta, eli lisätä varsinaisen toiminnan tuottoja, kuitenkin auttaa perusrahoituksen hankkimisessa. Maaliskuussa vuodelle 2020 varmistettu tutkimusrahoitus on noin 20% kasvussa verraten vastaavaan ajankohtaan vuonna 2019. Toimintakertomusta kirjoitettaessa vuoden 2020 näkymät ovat siis varsinaisen toiminnan tuottojen osalta hyvät. PTT:llä on merkittävä määrä rahoitushakemuksia jo rahoittajien käsittelyssä tai niitä on lähdössä rahoittajille lähiviikkojen aikana.

Koronapandemia ei ole toistaiseksi vaikuttanut taloudellisessa mielessä PTT:n varsinaiseen toimintaan. Henkilöstön työkyvyn turvaamiseksi on tehty kaikki viranomaisten suosittelemat toimenpiteet etupainotteisesti ja tähän tullaan panostamaan myös jatkossa. Ulkopuolisten rahoittamat tutkimusprojektit on priorisoitu työaikasuunnittelussa ja henki-

löstön pitkittyvään etätyöhön on varauduttu työn ja muun elämän yhteensovittamista tukevilla joustoilla. Tutkimusprojekteja toteutetaan siis rahoittajien kanssa tehtyjen sopimusten mukaisesti ja projektien etenemistä varmistetaan varamiesjärjestelyin. Myös tutkimusaineistojen hankinnassa on jo siirrytty ja siirrytään erilaisten etätyökalujen käyttöön.

Koronan vaikutukset vielä epävarmoja

Koronapandemia vaikuttaa tai saattaa vaikuttaa negatiivisesti yhdistyksen talouteen kolmella eri osa-alueella. Ensinnäkin PTT:n oman henkilöstön mahdolliset tartunnat, työntekijöiden perheenjäsenten tartunnat sekä keskeisten yhteistyökumppanien tai heidän perheenjäsentensä tartunnat voivat merkittävästi hidastaa projektien etenemistä varahenkilöjärjestelyistä huolimatta. Tämä voi heikentää paitsi yhdistyksen vaikuttavuutta myös sen taloutta, jos viivästykset siirtävät hankkeita ja täten hankerahoitusta vuodelta 2020 vuoteen 2021. Vastaavasti koronaviruksen vastainen taistelu voi siirtää suunniteltujen rahoitushakujen aikatauluja tai uusien hankkeiden alkupäivämääriä, minkä myötä uutta tutkimusrahoitusta ei kyetä parhaista pyrkimyksistä huolimatta kotiuttamaan suunnitellusti vuoden 2020 aikana.

Toiseksi koronavirus vaikeuttaa PTT:n pyrkimyksiä vahvistaa perusrahoitustaan. Vuodelle 2020 suunniteltu jäsenkampanja ei pääse vauhtiin ennen tilanteen normalisoitumista, eli voi käytännössä siirtyä kokonaan vuoden 2021 puolelle. Selvää on ainakin se, että toiveet uusien jäsenten mukaan saamisesta jo vuoden 2020 aikana voidaan unohtaa.

Kolmas ja tällä hetkellä ilmeisin vaikutus tulee sijoitustoiminnan kautta. Yksikään taloutta ennustava taho ei kykene tällä hetkellä esittämään luotettavia arvioita vuoden 2020

yleisestä talouskehityksestä. Selvää on se, että lyhyellä tähtämellä talous kärsii merkittävästi kaikissa niissä maissa, joissa on jouduttu turvautumaan merkittäviin yhteiskunnan toiminnan rajaamisiin. Kiinan, Euroopan ja Yhdysvaltojen onnistuminen pandemian taltuttamisessa sekä lääkkeiden ja rokotteen markkinoille tulon aikataulu vaikuttavat olennaisesti pitkän tähtäimen talousvaikutuksiin.

Mitä nopeammin tilanne palautuu kohti normaalia maiden sisällä ja mitä nopeammin maiden välinen liikkuminen voidaan palauttaa ennalleen, sitä vähemmin vaurioin talous selviää koronavaikeuksista. Osakemarkkinoiden viimeaikainen kehitys ilmentää epävarmuutta ja pelkoa ja markkinareaktiot ovat olleet suurempia kuin mitä reaalityökalouden kehityksen kannalta olisi perusteltua. Jos eri valtiot, Euroopan unioni ja Yhdysvallat jatkavat määrätietoisia toimiaan yritysten konkurssien estämiseksi ja työllisyyden tukemiseksi sekä aloittavat merkittävät finanssipoliittiset elvytystoimet, voidaan kriisistä selvitä pelättyä pienemmin vaurioin.

PTT:n varojen hoitajat ovat reagoineet tilanteeseen ja tehneet muutoksia salkkujen allokaatioissa. He ovat valmiina hyödyntämään mahdollisen markkinoiden vahvistuvaan uskoon perustuvan osakekurssien nousun. PTT:n sijoitussalkkujen markkina-arvot olivat 17.3.2020 noin 10% alle niiden hankinta-arvon. Loppuvuoden positiivisen kehityksen toteutuessa PTT:n sijoitustoiminnassa voidaan selvitä ilman merkittäviä alaskirjauksia. Talousarvioon alun perin suunniteltuja tuottojen kotiutuksia tuskin voidaan kuitenkaan toteuttaa vuonna 2020. Varsinaisen toiminnan tuottojen ulkopuolella PTT:n toiminnan rahoitus voi siis olla vuonna 2020 jopa noin 165 000 euroa edellisvuotta pienempi. Yleisen taloustilanteen epävarmuuden myötä on myös mahdollista, että salkkujen markkina-arvon kehitys johtaa merkittäviin alaskirjauksiin vuodelta 2020.

Malliosaamisen kehittäminen jatkuu

Kansantalouden tutkimusryhmän työssä globaalin talouden trendit yhdistyvät kansantalouden ja aluetalouden kehitykseen. Ryhmän keskeisiä tutkimusteemoja ovat aluetalous, asuntomarkkinat, työmarkkinat, innovaatiot ja julkinen talous. Tutkimusryhmässä oli toimintavuonna jälleen käynnissä useita kiinnostavia tutkimushankkeita, joiden tulokset herättivät kiinnostusta.

Suomen akatemian strategisen tutkimusneuvoston rahoittama ”Työ, tasa-arvo ja julkisen vallan politiikka”-tutkimushanke on käynnissä vuoteen 2021 asti. Hankkeessa tutkitaan yhteiskunnan rakenteiden ja tasa-arvon suhdetta ja sitä vetää Tampereen Yliopisto. Uutena strategisen tutkimuksen neuvoston hankkeena käynnistyi monivuotinen ”Digi-Consumers”-hanke, jossa tutkitaan nuorten taloustaitoja digitalisoituvassa yhteiskunnassa. Hanke mahdollistaa taloudellisen lukutaidon ja hyvinvoinnin laajamittaisen tutkimisen PTT:llä ja vahvistaa PTT:n finanssisektoria koskevaa tutkimustoimintaa, jota jäsenistösä on toivottu.

KT-ryhmä onnistui jälleen saamaan monia valtioneuvoston kanslian koordinoimia valtioneuvoston yhteisiä selvitys- ja tutkimushankkeita erityisesti työmarkkinoiden aihepiiristä. Kaksivuotinen työttömyyden laajat kustannukset –hanke saatiin päätökseen. Hankkeessa arvioitiin ei pelkästään työttömyydestä syntyviä suoria kustannuk-

Olli-Pekka Ruuskanen
tutkimusjohtaja

sia vaan myös epäsuoria. Myös työvoiman ammatillinen liikkuvuus ja mahdolliset ratkaisut saatavuusongelmaan olivat tutkimuksen kohteina omassa hankkeessaan. Vielä käynnissä olevassa hankkeessa tutkitaan alueellisen liikkuvuuden ja monipaikkaisuuden mahdollisuuksia ja seurauksia Suomessa. Monipaikkaisuudella tarkoitetaan tilannetta, jossa työtä tehdään ja asutaan monella eri paikkakunnalla.

Asumisen teema on tärkeä

Asumisen teemalla on tärkeä rooli KT-ryhmässä ja ryhmän ekonomisteilla on kansallisesti vahvaa asiantuntijuutta. Esimerkiksi

Kansantalouden tutkimusryhmä

PTT:n asuntomarkkinaennusteen julkaisu on edelleen keskeinen asuntomarkkinoita taustoittava tapahtuma Suomessa. Myös asumismenotutkimus on säilyttänyt asemansa yhteiskunnallista keskustelua synnyttävänä selvityksenä. Keskeisenä tutkimushankkeena oli asumispreferenssi-tutkimus, jossa kartoitettiin ihmisten mieltymyksiä ja maksuhalukkuutta eri tyyppisin asumisratkaisuihin. Vuoden aikana tutkittiin lisäksi pienten asuntojen osuuden kasvun vaikutusta suurten kaupunkien asuntomarkkinoihin.

Vuonna 2017 käynnistynyt valmiuksien kasvattaminen data-analytiikassa ja laskennallisissa malleissa on jatkunut. Ryhmän tutkijoita osallistui syyskuussa 2019 Itävallassa järjestettyyn laskennallisten yleisten tasapainomallien kurssille ja PTT isännöi näiden mallien kehittämistyötä pohtineen keskustelutilaisuuden taloustieteilijöille. Malliosaamista pyritään kasvattamaan myös maatalouden ja metsäsektorin osalta. Erityisesti ympäristöpolitiikan vaikutusten analysoinnissa tämän tyyppisillä malleilla on monia käyttömahdollisuuksia.

Esimerkkinä näitä malleja käyttävistä tutkimuksista voidaan mainita dieselin verotuen alueellisia vaikutuksia arvioinut hanke, joka sai runsaasti julkisuutta. Lisäksi malleilla arvioidaan parhaillaan ilmastopolitiikan tulonjakovaikutuksia sekä ennustetaan pitkän aikavälin osaamis- ja koulutustarpeita Suomessa.

KT-ryhmän tutkijat tekevät vuosittain kansantalouden ennusteen. Ennusteessa käsitellään kattavasti maailman ja Suomen talouden kehitystä. Kansantalouden ennusteessa jatketaan kehitystyötä, jonka tarkoituksena on lisätä myös aluetalouksien kehityksen seurantaa. Ryhmä tuottaa maksullisen palveluna myös POP-pankin ennusteen.

Ryhmän tutkijat osallistuivat aktiivisesti yhteiskunnalliseen keskusteluun sekä hankkeiden tuloksista viestitettäessä että oman asiantuntijaroolinsa kautta. Ekonomistien keskenään käymä talouspoliittinen keskustelu on pitkälti siirtynyt sosiaaliseen mediaan. Tähän keskusteluun ovat KT-ryhmän jäsenet osallistuneet verrattain aktiivisesti. Ryhmän ekonomistien näkyvyys oli hyvä myös perinteisissä medioissa.

Markkinoiden seuranta tärkeässä roolissa

Vuonna 2019 maa- ja elintarviketalouden tutkimusryhmä keskittyi ruokamarkkinoiden toimivuuteen, maatalouspolitiikan tulevaisuuteen, maaseutupolitiikan kysymyksiin sekä maa- ja elintarviketalouden rakenteisiin liittyvään tutkimukseen.

Tutkimushankkeissa selvitettiin yhteisen maatalouspolitiikan vaihtoehtoisia kehitysuuntia ja Suomen maatalouden sopeutumismahdollisuuksia, elintarvikeketjun toimintaa ja kilpailullisuutta sekä maatilayritysten menestystekijöitä.

Lisäksi analysoitiin Manner-Suomen maaseutuohjelman 2014-2020 vaikutuksia maatalousalan kilpailukyvyyn kehittymiseen, kehitettiin eläinten hyvinvointimerkki-konseptia, tunnistettiin suomalaisen nurmentuotannon kannalta oleellisia kehityskohteita ja -tarpeita, tarkasteltiin kotimaisen maitosektorin rakenteita, muodostettiin kokonaiskuvaa maatalouden rahoitusasemasta Suomessa sekä selvitettiin maaseudun työvoimapulan taustoja.

Tutkimushankkeiden puitteissa järjestettiin useita työpajoja sekä yksilö- ja ryhmähaastatteluja. Vuorovaikutus eri sidosryhmien kanssa sekä osallistava tutkimusote oli tutkimushankkeiden toteuttamisen keskiössä. Tutkimusryhmä osallistui myös aktiivisesti julkiseen ja tieteelliseen keskusteluun kolumnien, esitysten, artikkeleiden ja muiden

Hanna Karikallio
vt. tutkimusjohtaja

tutkimusjulkaisujen kautta.

Markkinoiden seuranta ja lyhyen aikavälin ennusteisiin liittyvä osaaminen oli vuonna 2019 tärkeässä osassa ryhmän toimintaa. Ryhmän tutkijat kävivät vuoden aikana pitämässä useita markkinakatsauksia eri sidosryhmille ja kirjoittivat yleistajuisia artikkeleita eri ammattilehtiin.

Tutkimusryhmän merkittävin rahoittaja oli Maatilatalouden kehittämisrahasto Makera. Keskeisimmät yhteistyökumppanit olivat Luonnonvarakeskus, Aluekehittämisen konsulttitoimisto MDI, Helsingin yliopisto sekä Työtehoseura.

Metsä on keskeinen puheenaihe

Metsään ja ympäristöön liittyvät teemat olivat laajalti puheenaiheena tutkimuksessa, hallinnossa ja yleisessä keskustelussa. Metsäalan tutkimusryhmässä keskityttiin vihreän ja sinisen biotalouden toimintaympäristön kannalta keskeisiksi katsottuihin aihepiireihin. Tutkimus ja asiantuntijatyö liittyivät erityisesti biotalouteen, kestäväyyteen, metsänomistajiin sekä ekosysteemipalveluihin.

Valtioneuvoston kanslian rahoittama hanke ”Kestävän kehityksen innovaatiot tukemassa Agenda 2030:n toimeenpanoa (KITA)” toteutettiin yhteistyössä toimiala- ja liikelähdön sekä maa- ja elintarviketalouden tutkimusryhmien kanssa. Konsortiossa on mukana PTT:n lisäksi VTT, Forefront Oy, Owak Group Oy ja Motiva Oy. Hankkeessa tarkastellaan kestävän kehityksen innovaatioita suhteessa yritysten omiin innovatiivisiin ratkaisuihin ja niiden kaupallistamiseen. Lisäksi tarkasteltiin politiikkatoimien ja julkisten palveluiden roolia kestävän kehityksen edistämiseksi.

Metsäteollisuuden saralla hankkeessa ”Puu-tuoteteollisuuden merkitys maakunnissa” selvitettiin mekaanisen metsäteollisuuden vaikutusta maakuntien talouteen. Selvitys tehtiin ympäristöministeriön rahoituksella. OP-Pohjolle ryhmä tuotti tietoa metsäsektorin markkinatilanteesta. Maa- ja metsätalousministeriön rahoittamassa ”Metsäbiotalouden kehittyvät sää- ja ilmastotyökalut: Säätyö” -hankkeessa tuotetaan uusia ja ai-

Paula Horne
tutkimusjohtaja

empaa yksityiskohtaisempia metsäbiotalouden eri toimijoiden tarvitsemia tietoaineistoja ja ennustetuotteita sekä edistetään niiden hyödyntämistä. Hankkeen koordinaattorina toimii Ilmatieteen laitos ja muina partnereina ovat Luke, Itä-Suomen yliopisto ja Metsäteho. PTT:ssä hanke toteutetaan yhdessä kansantalouden tutkimusryhmän kanssa.

Metsänomistajatutkimuksessa jatkettiin yhteistyössä Helsingin yliopiston, Luonnonvarakeskuksen ja Työtehoseuran kanssa laajaa metsänomistajatutkimusta. ”Metsänomistaja 2020” -hankkeen tavoitteena on tarkastella metsänomistuksen rakenne- ja

Metsä- ja ympäristötalouden tutkimusryhmä

tavoitemuutosten vaikutuksia metsätaloudelliseen käyttäytymiseen. Hanketta rahoittavat osallistuvien organisaatioiden lisäksi maa- ja metsätalousministeriö, Suomen Metsäsäätiö ja Metsämiesten Säätiö. Hankkeesta on luvassa alustavia tuloksia 2020 keväällä.

Suomen Metsäkeskuksen rahoittaman hankkeen ”Metsänomistajien tavoitteet Metsään.fi -palvelussa” yleistavoitteena oli analysoida Metsään.fi -palvelussa asioineiden metsänomistajien ilmaisemia metsänomistukseen liittyviä tavoitteita. Tavoitteita analysoitiin suhteessa metsänomistajan ja metsätilan ominaisuuksiin.

Lisäksi tuotettiin Suomen Metsäkeskuksen tilauksesta kuvaus Metsään.fi-palvelun taustasta, toteutuksesta ja tulevaisuuden näkymistä. ”Turvemaiden käyttö maa- ja metsätaloudessa - maanomistajien näkökulma (TURVA)” -hankkeessa tehdään kirjallisuuskatsaus turvemaiden käytöstä maa- ja metsätaloudessa, keinoista turvemaiden kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen sekä maanomistajien suhtautumisesta edellä mainittuihin keinoihin. Lisäksi tarkastellaan tutkimustietoa mahdollisista keinoista kannustaa maanomistajia kasvihuonekaasupäästöjä vähentävään turvemaiden käsittelyyn.

Ekosysteemipalveluihin ja siniseen biotalouteen liittyen metsä- ja ympäristötalouden

tutkimusryhmä aloitti yhteistyössä kansantalouden tutkimusryhmän kanssa EU:n BONUS-ohjelman rahoittaman hankkeen ”Multi-method Assessment for Resilient Ecosystem Services and human-nature system integration (MARES)”. PTT koordinoi kansainvälistä konsortiota, jonka muina partnereina ovat Tarton yliopisto Virosta, GEOMAR Helmholtz Centre for Ocean Research Kiel Saksasta sekä e2 tutkimus.

Hankkeessa yhdistetään luonnontieteellinen ja taloustieteellinen osaaminen Itämeren tuottamien ekosysteemipalveluiden arvioinnista ja arvottamisesta. Hankkeessa tuotetaan myös yhdessä päätöksentekijöiden ja sidosryhmien kanssa tietoa ekosysteemipalveluista ja niiden huomioon ottamisesta tieteen ja politiikan rajapinnassa. Veteen liittyy myös VNTEAS-rahoitteinen hanke ”Vesi- viisaan bio- ja kiertotalouden kannusteet (KIERRE)”. Se toteutetaan Suomen ympäristökeskuksen vetämässä konsortiossa. Alihankkijoita ovat FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy ja Kalle Määttä.

Metsäryhmän tutkijat olivat varsinaisen tutkimustoiminnan lisäksi aktiivisesti mukana myös kansallisissa ja kansainvälisissä asiantuntijatehtävissä työryhmissä, lausunnonantajina, selvitysten tekijöinä, keskustelujen alustajina sekä tieteellisten artikkeleiden arvioijina.

Innovaatioita, johtamista ja yrittäjyyttä

Toimiala- ja liiketalouden tutkimusryhmä keskittyy soveltavaan liiketaloustieteen tutkimukseen innovaatioiden, johtamisen ja yrittäjyyden alueilla erityisesti uusilla ja monitieteellisillä alueilla.

Tutkimusryhmän tutkimusalueita ovat mm. digitaaliset liiketoimintamallit ja ekosysteemit (esim. internet of things), robotiikka ja lohkoketjut, innovaatioekosysteemit, yhteisölliset ja verkottuneet innovaatioiden ja johtamisen mallit, innovaatiohallinta, elävät laboratoriot sekä laaja-alaisesti erilaiset organisaatioiden johtamisen ja markkinoinnin mallit.

Ryhmämme jäsenet ovat tutkineet näiden lisäksi organisoinnin ja työnteon uusia tapoja, yhteisöllisyyttä, yrittäjyyttä sekä yritysten ja yritysten välistä yhteistyötä kuin myös organisaatioiden ja asiakkaiden ja kuluttajien sekä julkisten toimijoiden välistä yhteistoimintaa.

Vuoden 2019 aikana toteutettiin paikallisen sopimisen hyvät käytänteet ja esteet teknologiateollisuudessa -selvitys yhteistyössä Työterveyslaitoksen kanssa. Tutkimuksen tarkoituksena oli edistää yhteiskunnallista keskustelua paikallisesta sopimisesta selvittämällä, miten työehtosopimukseen sitoutuneet työnantajien ja työntekijöiden edustajat kokivat sen työpaikkojen arjessa. Lisäksi tutkimme digitalisaation vaikutusta Suomen maatalouteen ja maaseutuun.

Seppo Leminen
tutkimusjohtaja

Vuonna 2019 valmistui ja julkaistiin myös vuonna 2018 pääosin toteutettu tutkimus, jossa selvitettiin osuustoiminnallisten yritysten ja järjestöjen toimintaedellytyksiä suunnitellun sosiaali- ja terveystalouden uudistuksen valinnanvapausmallissa yhteistyössä NHG:n ja Idekoopin kanssa (OTSO-hanke).

Tämän lisäksi vuoden 2019 aikana käynnistyivät asunto-osuuskuntahanke sekä veden kierrätyksen kannusteita käsittelevä KIERRE-hanke yhteistyössä metsä- ja ympäristötalouden tutkimusryhmän kanssa sekä SYKE:n, FCG:n ja Kalle Määtän kanssa. Tutkimus valmistuu

Toimiala- ja liiketalouden tutkimusryhmä

2020 alussa. Näiden lisäksi ryhmän jäsenet tekivät yhdessä muiden tutkimusryhmien ja PTT:n ulkoisten tutkimuskumppanien kanssa hanketarjouksia erityisesti kiertotalouden ja maatalouden digitalisaation liittyvien merkittäviin strategisen tutkimusneuvoston tutkimushakuihin.

Ryhmän tutkijat tekivät tutkimustarjouksia myös ikääntyneiden asumiseen varautumiseen kunnissa sekä laaja-alaisesti osuustoiminnan rooliin ja merkitykseen Suomessa. Vuoden 2019 aikana toimiala- ja liiketalousryhmä on lisäksi merkittävästi vahvistanut PTT:n tieteellistä julkaisutoimintaa tutkimusryhmän keskeisillä osaamisalueilla.

Toimiala- ja liiketalousryhmän vuosi 2020 jatkuu asunto-osuuskuntahankkeella ja kehitteillä olevilla tutkimusavauksilla. Nämä liittyvät ilmastomuutoksen merkitykseen erityisesti ihmisen kannalta, strategisen tutkimusneuvoston hakuun, PK -yritysten kasvua ja kansainvälisyyttä edistäviin hankkeisiin ja kierrätyksen edistämiseen erityisesti liiketoiminnan kehittämisen näkökulmasta sekä osuustoiminnallisten mallien kehittämiseen.

Ekonomistien keskenään käymä talouspoliittinen keskustelu on pitkälti siirtynyt sosiaaliseen mediaan.

Vuosi 2019 kuvina

PTT:n vuotuinen talousseminaari oli tänä vuonna samalla tutkimuslaitoksen 40-vuotisjuhla. Tilaisuus kokosi Helsingin Bulevardille toistasataa kuulijaa.

Tutkimuslaitoksen ekonomistit, tutkijat ja hallinto viettivät kevään työhyvinvointipäivää muun muassa kuplafutiksen merkeissä.

Laitoksen tutkijoiden koulutukseen ja osaamiseen on viime vuosina panostettu rutkasti. Tutkimusjohtaja Olli-Pekka Ruuskasen (oik.) dosentuurilahjaa ojentamassa toimitusjohtaja Iiro Jussila.

Perinteistä ota lapsi mukaan töihin -päivää juhlittiin PTT:llä jälleen marraskuussa. Pieniä vierailijoita opastamassa ekonomisti Naufal Alimov.

Tutkimukset, julkaisut ja ennustetyö

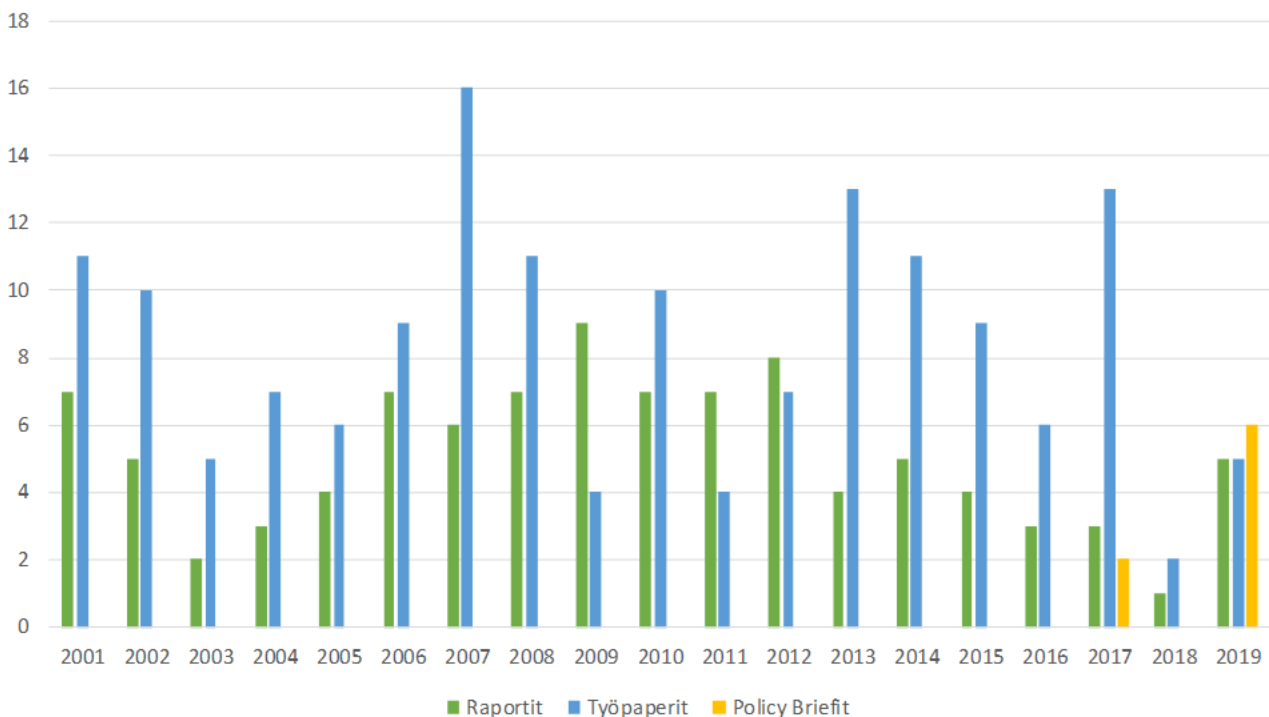
Ennustetyö

Ennusteet olivat PTT2020-strategian mukaisesti keskeinen osa PTT:n toimintaa. Julkaisimme 7 omaa ennustetta, kansantalouden, maa- ja elintarviketalouden ja metsäsektorin ennusteet julkistettiin keväällä ja syksyllä sekä asuntomarkkinaennuste tammikuussa. Kevään metsäsektorin ennuste julkaistiin Jyväskylässä ja maakuntajulkistuksia on tarkoitus jatkaa. Omien ennusteiden lisäksi ulkopuolisia ennusteita tehtiin kokonaan tai osittain 7 kappaletta. Ennusteiden kehityksessä on erityisesti lisätty aluetalouden seurantaa. Marraskuun lopulla järjestettiin PTT:n 40-vuotisjuhlaseminaari, joka keräsi ennätysosanoton.

Janne Huovari
ennustepäällikkö

PTT julkaisut omissa sarjoissa 2000-2019

Tutkimukset, julkaisut ja ennustetyö

PTT Raportit

263. Suomen malli metsätietojen hyödyntämisessä - Metsään.fi verkkosivujen tausta, toteutus ja tulevaisuuden näkymät. Valonen, M., Haltia, E., Horne, P., Maidell, M., Pynnönen, S., Sajeve, M., Stenman, V., Raivio, K., Iittainen, V., Greis, K., Laitinen, K.

262. Pienten asuntojen osuus asuntotuotannossa ja vaikutukset asuinalueiden eriytymiseen. Karikallio, H., Keskinen, P., Kiviholma, S., Reijonen, J., Ruuskanen, O-P., Vuori, L., Härmälä, V. ja Lamminkoski, H.

261. Finland's model in utilising forest data - Metsään.fi-website's background, implementation and future prospects. Valonen, M., Haltia, E., Horne, P., Maidell, M., Pynnönen, S., Sajeve, M., Stenman, V., Raivio, K., Iittainen, V., Greis, K., Laitinen, K.

260. Kaupunkiseutujen asukkaiden asumispreferenssit - Miten ja missä kaupunkilaiset haluavat asua? Haltia, E., Keskinen, P., Karikallio, H., Alho, E., Vuori, L., Alimov, N.

259. Paikallisen sopimisen hyvät käytänteet ja esteet teknologiateollisuudessa. Heimonen, R., Timonen, K., Turunen, J., Karikallio, H. ja Leminen S.

PTT Työpaperit

202. Suuntaviivoja kansallisen nurmiohjelman valmisteluun. Arovuori, K., Lahti, R.,

Lehtosalo, H., Piipponen, J., Rinta-Kiikka, S., Yrjölä, T.

201. Suurinviestintien vaikutukset Lapin aluetalouteen. Honkatukia, J.

200. Maatalouden asema rahoitusmarkkinoilla. Alho, E., Arovuori, K., Heikkilä, A.-M., Niskanen, O., Väre, M., Yrjölä, T.

199. Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014-2020 vaikuttavuusarviointi - maatalousalan kilpailukyky. Arovuori, K., Karikallio, H., Kiviholma, S., Lehtosalo, H., Piipponen, J., Pyykkönen, S., Rannanpää, S., Yrjölä, T.

198. Suomalaisen maitosektorin rakenteet ja niiden muutokset vuosina 1995–2018. Arovuori, K., Karikallio, H., Kiviholma, S., Jansik, C., Niemi, J., Piipponen, J.

197. Suomen elintarvikkeiden kauppataseen rakenne ja kehitys. Arovuori, K., Karikallio, H.

196. Elintarvikkeiden hintamarginaalit. Piipponen Johannes, Arovuori Kyösti, Lehtosalo Heini, Niemi Jyrki

195. Elintarvikkeiden kulutus Suomessa. Piipponen Johannes, Rinta-Kiikka Suvi, Arovuori Kyösti

PTT Julkaisut

24. Essays on investment behavior in agricultural producer cooperatives. Alho, E.

Tutkimukset, julkaisut ja ennustetyö

PTT Policy brief

Policy Brief 6/2019: Työvoiman saatavuus vaivaa maaseutuakin - avuksi yhteistyö, koulutus ja maahanmuutto.

Policy Brief 5/2019: Digitalisaatio tarjoaa ponnahduslaudan maataloudelle - uskallammeko astua sille?

Policy Brief 4/2019: Kotitalousvähennyksen leikkaamisen arvioidaan vähentävän korjausrakentamisan palveluiden käyttöä ja työllisyyttä.

Policy Brief 3/2019: Maatalouden kasvava yrityskoko edellyttää uusia rahoituslähteitä.

Policy Brief 2/2019: Alle 40-vuotiaat kaupunkilaiset toivovat asumiseltaan hyvää julkista liikennettä ja vehreyttä.

Policy Brief 1/2019: Maatalouden kilpailukyky vaatii uusia rahoitusmuotoja osuuskunnille.

Tieteelliset julkaisut ja muut julkaisut

Alasalmi, J., Alimov, N., Ansala, L., Busk, H., Huhtala, V.-V., Kekäläinen, A., Keskinen, P., Ruuskanen, O.-P. & Vuori, L. (2019). Työttömyyden laajat kustannukset yhteiskunnalle. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 16/2019.

Alasalmi, J. & Busk, H. (2019). Katsaus aktiivisen työvoimapolitiikan vaikuttavuuteen. Työpoliittinen aikakauskirja 3/2019, 11-21.

Busk, H. & Ruuskanen, O.-P. (2019). Osa-
keyhtiöiden omistajat ja työntekijät Suomessa – koulutuksen ja työhistorian merkitys osakkuuteen. Akava Works -raportti 2/2019.

Busk, H. & Jauhiainen, S. (2019). Muuttoajankohta, lähtömaa ja sukupuoli näkyvät maahanmuuttajan työllistymisessä. Talous ja Yhteiskunta 1/2019, 54-59.

Hohti, J., Halme, P., Hjelt, M., Horne, P., Huovari, J., Lensu, A., Mäkilä, K., Mönkkönen, M., Sajevala, M. & Kotiaho, J. Kymmenen vuotta METSOa – Väliarviointi Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelman ensimmäisestä vuosikymmenestä. Ympäristöministeriön julkaisuja 2019:4.

Honkatukia J., Lehtomaa J., Alimov N., Huovari J., Ruuskanen O.-P. "ALTA - Alueellisen taloustiedon tietokanta", Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 41/2019.

Hossaina, M., Leminen, S., Westerlund, M. 2019: A Systematic Review of Living Lab Literature. Journal of Cleaner Production, Volume 213, 10 March 2019, Pages 976-988

Isabelle, D. A., Westerlund, M., Rajala, R., & Leminen, S. (2019). Understanding the aspirations of Finnish entrepreneurs and venture capitalists: their effects on international operations and growth. International Journal of Entrepreneurship and Small Business. Kosenius, A.-K. E., Kniivilä, M., Pitiot, M., &

Tutkimukset, julkaisut ja ennustetyö

Horne, P. 2019. Location of forest plantations in Mozambique: gains and losses in water, firewood and land availability. *Land Use Policy*. 88, article 104176.

Kuoppakangas, P., Kinder, T., Stenvall, J., Laitinen, I., Ruuskanen, O-P., Rannisto, P-H. Examining the Core Dilemmas Hindering Big Data-related Transformations in Public-Sector Organisations. *The NISPAcee Journal of Public Administration and Policy*, Vol. XII, No. 2, Winter 2019 /2020

Leminen, S., Nyström, A-G., Westerlund, M. 2019: Change processes in open innovation networks – Exploring living labs. *Industrial Marketing Management* (2019)

Leminen, S., Rajahonka, M., Wendelin, R., & Westerlund, M. (2019). Industrial Internet of Things Business Models in the Machine-to-Machine Context. *Industrial Marketing Management*

Leminen, S., & Westerlund, M. (2019). Living labs: From Scattered Initiatives to Global Movement. *Creativity and Innovation Management* 28(2): 250-264.

Naumanen, M.; Heimonen, R.; Koljonen, T.; Lamminkoski, H.; Maidell, M.; Ojala, E.; Saje-va, M.; Salminen, V.; Toivanen, M.; Valonen, M.; Wessberg, N.. 2019. Kestävän kehityk- sen innovaatiot: Katsaus YK:n Agenda 2030 kehitystavoitteisiin ja vastaaviin suomalaisiin innovaatioihin. *Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja*. 2019:62.

Pierce, J., Li, D., Jussila, I., Wang, J.: An empirical examination of the emergence of colle-

ctive psychological ownership in work team contexts (2019) *Journal of Management & Organization*

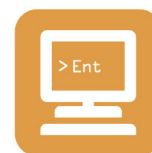
Saje-va, M., M. Valonen, M. Maidell, M. Lemon, A. Mitchell, (2019). Are we lost in the ocean of human development? Finding our way through a SUSTAINABILITY COMPASS. Article Proceedings at Energising the Sustainable Development Goals through Appropriate Technology and Governance International Conference, De Montfort University in Leicester (UK)

Saje-va, M., A. Mitchell and M. Lemon (2019). Reconfiguring Household Management in Times of Discontinuity as an Open System: The Case of Agro-food Chains. *International Journal of Food and Beverage Manufacturing and Business Models*, 4(1), 1–19.

Tienhaara, A., Haltia, E., Pouta, E. ja Arovuo-ri, K. 2019. Maatalousympäristöjen eko- systeemipalvelut: kysyntä, tarjonta ja poli- tiikkaohjaus. *Suomen Maataloustieteellisen Seuran Tiedote* Nro 36.

Tienhaara, A., Haltia, E., Pouta, E., Arovuo-ri, K., Grammatikopoulou, I., Miettinen, A., Koikkalainen, K., Ahtiainen, H. and Artell, J. 2019. Demand and supply of agricultural ES: towards benefit-based policy. *European Review of Agricultural Economics*. In Press.

Vainio, A., Tienhaara, A., Haltia, E., Hyvö- nen, T., Pyysiäinen, J. and Pouta, E. 2019. The legitimacy of result-oriented and ac- tion-oriented agri-environmental schemes: A comparison of farmers' and citizens' percep- tions. *Land Use Policy*. In Press.

PTT mediassa 2019

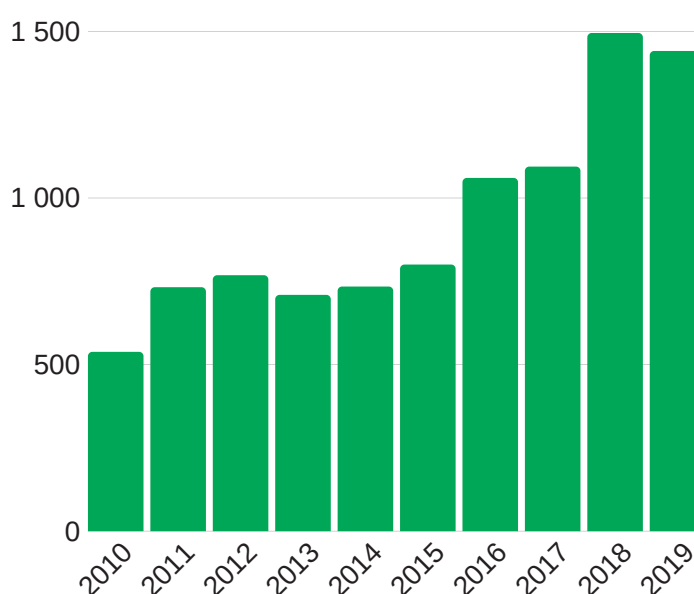
Vuonna 2019 vakiinnutettiin PTT:ssä uusi korkeampi taso medianäkyvyydelle yli 1400 vuositittaiseen osumaan. Näkyvyys jäi pari prosenttia edellisestä ennätysvuodesta, mutta oli edelleen yli kolmanneksen suurempi kuin edellisvuonna. Vertailujen tekoa vaikeuttavat myös lisääntyvät maksumuurit, jotka tuovat epävarmuutta seurantaan.

Nousun takana on PTT:n tutkijoiden profiilin nousu alojensa asiantuntijoina ja keskustelijoina sekä tutkimusjulkistusten entistä tarkempi viestintäsuunnittelu. Myös talousennusteiden näkyvyys oli vuonna 2019 erittäin hyvällä tasolla viime vuosien keskiarvoihin verrattuna.

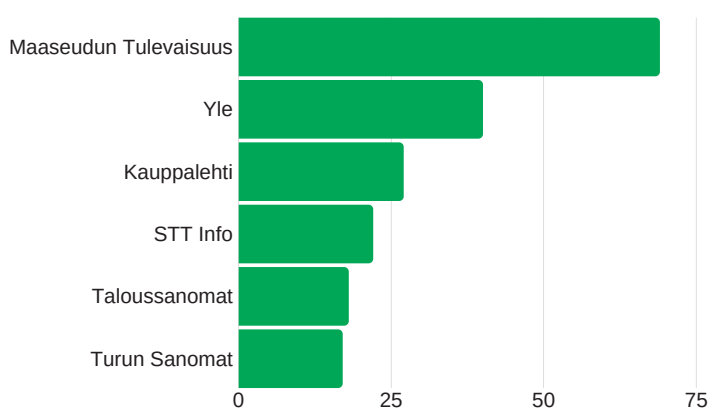
Parhaiten menestyneet julkistukset käsittelivät asumisen kysymyksiä, kuten asuntojen hintakehitystä, ihmisten muuttuvia asumispreferenssejä ja asutossijoittamista.

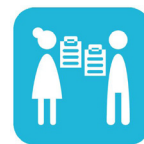
Tehokkaiksi keinoiksi näkyvyyden kasvattamiseen on havaittu tiedottamisen räätälöinti ja segmentointi muun muassa alueellistamisen keinoin. Visualisointien kehitystä jatkettiin interaktiivisilla verkkografiikoilla.

PTT:n mediaosumat 2010-2019

PTT top mediat 2019

Henkilöstö ja hallinto

PTT ry:n sääntömääräiset kokoukset vuonna 2019

Pellervon taloustutkimus PTT ry:n sääntömääräinen kevätkokous pidettiin tiistaina 9.4.2019 klo 11.00–13.00 PTT:llä Eerikin-
katu 28 A, 00180 Helsinki. Kevätkokouksen
asialistalla olivat tilinpäätös, vuosikertomus
ja hallituksen jäsenten sekä tilintarkastajien
valinta.

Yhdistyksen sääntömääräinen syyskoko-
us pidettiin tiistaina 19.11.2019 klo 11-13
MTK:n ja Osuustoimintakeskus Pellervon
tiloissa Simonkatu 6, 00100 Helsinki. Syys-
kokouksen asialistalla olivat mm. vuoden
2020 toimintasuunnitelman ja talousarvion
vahvistaminen sekä päätös jäsenmaksujen
suuruudesta.

Hallitus

PTT:n hallituksen puheenjohtajana toimi
MTK:n 1. puheenjohtaja Juha Marttila.

Hallituksen muut jäsenet olivat:
Jari Eklund, yhtiöryhmän johtaja, LähiTapiola
Päivi Huotari, toimitusjohtaja, Mela

Sami Karhu, toimitusjohtaja,
Osuustoimintakeskus Pellervo
Tiina Kanervo, Vice President, Business
Analysis, Valio Oy
Olli Lehtilä, liiketoimintajohtaja, OP
Osuuskunta
Yrjö Perälä, Metsä Forest:n asiakkuusjohtaja,
Metsäliitto Osuuskunta
Ahti Ritola, hallituksen puheenjohtaja, Itikka
Osuuskunta

PTT ry:n jäsenet 31.12.2019

- A-Tuottajat Oy
- HOK-Elanto
- LSO Osk
- LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö
- Maa- ja metsätaloustuottajain
Keskusliitto MTK ry
- Maatalousyrittäjien eläkelaitos MELA
- Metsäliitto Osk
- OP Osk
- Osuustoimintakeskus Pellervo
- POP Pankkiliitto Osk
- Svenska Lantbruksproducenternas
Centralförbund SLC r.f.
- Valio Oy

Henkilökunta

Johto ja hallinto

Jussila Iiro, toimitusjohtaja, KTT
Heinämäki Juuso, viestintäsuunnittelija, VTM
Hietala Annika, hallintopäällikkö, FM,
tradenomi, HSO (perhevapaalla)
Henttonen Metti, talous- ja HR-
koordinaattori, tradenomi, HSO
(perhevapaalla)
Mäkilä Kimmo, viestintäpäällikkö, FT
Piela Bettina, talous- ja HR-koordinaattori,
KTM
Virkkunen Minna, hallintopäällikkö, KTM
Karlsson Jouni, järjestelmäasiantuntija

Kansantalouden tutkimusryhmä

Ruuskanen Olli-Pekka, tutkimusjohtaja, KTT
Alasalmi Juho, ekonomisti, KTM
Alimov Naufal, ekonomisti, Dr.Sc (Econ. &
Bus.Adm.)
Busk Henna, ekonomisti, KTT
Godenhielm Mats, ekonomisti VTT
Holappa Veera, KTM (perhevapaalla)
Huovari Janne, ennustepäällikkö, YTM
Keskinen, Peetu, ekonomisti, KTM
Lahtinen Markus, tutkimusjohtaja, KTT
(virkavapaalla)
Reijonen Johanna, tutkimusharjoittelija
Villanen Juuso, tutkimusharjoittelija
Vuori Lauri, ekonomisti, VTM

Maa- ja elintarviketalouden tutkimusryhmä

Arovuori Kyösti, tutkimusjohtaja, MMT
Karikallio Hanna, ekonomisti, VTT, vt.
tutkimusjohtaja 9.9.2019 alkaen
Kiviholma Sanni, ekonomisti, KTM
Lahti Rita, tutkimusharjoittelija
Lehtosalo Heini, maatalousekonomisti,
MMM

Piipponen Johannes, maatalousekonomisti,
MMM
Rinta-Kiikka Suvi, maatalousekonomisti,
MMM
Yrjölä Tapani, maatalousekonomisti, MMM

Metsä- ja ympäristötalouden tutkimusryhmä

Horne Paula, tutkimusjohtaja, M.Sc.
Haltia Emmi, metsäekonomisti, MMT
Maidell Marjo, metsäekonomisti, MMM
Sajeva Maurizio, metsäekonomisti, Ph.D.
Valonen Matti, metsäekonomisti, MMM
Yrjölä Hanna, tutkimusharjoittelija

Toimiala- ja liikelähdöden tutkimusryhmä

Leminen Seppo, tutkimusjohtaja, KTT, TKT
Heimonen Raija, liikelähdöstutkija, VTM
Noro Kirsi, liikelähdöstutkija, KTM

1,57 Me

**Varsinaisen toiminnan
tuotot 2019**

Talous

TULOSLASKELMA

	1.1.2019 - 31.12.2019	1.1.2018 - 31.12.2018
Varsinainen toiminta		
Tuotot	1 571 783,77	1 343 886,31
Saadut avustukset ja lahjoitukset	1 100,00	0,00
Varsinaisen toiminnan kulut		
Henkilöstökulut	-1 987 709,71	-1 838 553,18
Poistot ja arvonalentumiset	-12 071,60	-16 614,12
Muut kulut	-1 018 614,90	-1 046 260,47
Tuotto-/kulujäämä	-1 445 512,44	-1 557 541,46
Varainhankinta		
Tuotot		
Jäsenmaksut	823 563,00	823 563,00
Lahjoitukset	65 000,00	65 000,00
Tuotto-/kulujäämä	888 563,00	888 563,00
Sijoitus- ja rahoitustoiminta		
Tuotot	18 430,42	104 733,81
Kulut	112 789,41	-127 309,53
Tuotto-/kulujäämä	131 219,83	-22 575,72
Yleisavustukset	260 000,00	241 600,00
Tilikauden tulos	-165 729,61	-449 954,18
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-165 729,61	-449 954,18

PTT:n talous 2019

Talous oli noin 165 000 euroa alijäämäinen, tulos kuitenkin parani edellisvuoteen verrattuna lähes 290 000 euroa. Tutkimustuotot kasvoivat yli 200 000 euroa ja yleisavustukset vajaat 20 000 euroa, jäsenmaksut pysyivät ennallaan. Vuonna 2019 henkilöstökulut kasvoivat n 8%. Sijoitustoiminnan tuotot nousivat liki 154 000 euroa edellisvuodesta; taustalla oli sijoitussalkkujen arvonalennusten palautukset, joiden suuruus oli noin 121 000 euroa.

26,2

**HENKILÖTYÖPANOS
VUONNA 2019**

Talous

TASE	31.12.2019	31.12.2018
V A S T A A V A A		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	1 802,23	6 822,25
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	1 802,23	6 822,25
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	21 154,75	27 825,90
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	21 154,75	27 825,90
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	22 956,98	34 648,15
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	141 084,77	208 769,65
Lainasaamiset	1 557,90	1 587,90
Siirtosaamiset	513 958,04	561 117,62
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	656 600,71	771 475,17
Rahoitusarvopaperit		
Muut osakkeet ja osuudet	1 706 814,83	1 973 502,22
Rahoitusarvopaperit yhteensä	1 706 814,83	1 973 502,22
Rahat ja pankkisaamiset	67 242,20	129 691,84
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	2 430 657,74	2 874 669,23
V A S T A A V A A Y H T E E N S Ä	2 453 614,72	2 909 317,38

TASE	31.12.2019	31.12.2018
V A S T A T T A V A A		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	24 991,31	24 991,31
Toimintarahasto	2 047 436,13	2 497 390,31
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-165 729,61	-449 954,18
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	1 906 697,83	2 072 427,44
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Ostovelat	81 046,54	130 341,35
Muut velat	42 321,00	35 753,47
Siirtovelat	423 549,35	670 795,12
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	546 916,89	836 889,94
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	546 916,89	836 889,94
V A S T A T T A V A A Y H T E E N S Ä	2 453 614,72	2 909 317,38

Pellervon taloustutkimus
Pellervo ekonomisk forskning
Pellervo Economic Research

Pellervon taloustutkimus PTT
Eerikinkatu 28 A
00180 Helsinki
Puh (09) 3488 844

www.ptt.fi

Pellervon taloustutkimus PTT on toiminut vuodesta 1979 lähtien yleishyödyllisenä, voittoa tavoittelemattomana tutkimuslaitoksena. PTT julkaisee käytännönläheistä tietoa kansantalouden, maa- ja elintarviketalouden, metsäalan ja liike-talouden kysymyksistä.

PTT tekee ennusteita keskeisistä kokonaistaloudellisista ilmiöistä, asuntomarkkinoista, maa- ja elintarvikesektorista sekä metsäalasta.

